

Gibanje osebnih dohodkov v letu 1971

V letu 1971 je bilo na področju nagrajevanja nekaj zelo pomembnih dogodkov, in sicer smo aprila sprejeli, 1. julija pa uveljavili nov pravilnik o delitvi osebnih dohodkov, z njim pa seveda tudi nekatere novosti v sistemu delitve osebnih dohodkov.

V proizvodnih delovnih enotah smo prešli na obračun osebnih dohodkov po cenah dela. To pomeni, da si lahko delavec, ki dela po normi, izračuna osebni dohodek za čas ko dela po normi po formuli: $\text{cena} \times \text{količina}$. Sprememba je tudi v izračunu vrednosti točke za obračun osebnih dohodkov zaposlenih v strokovnih službah. Ta vrednost točke ni več odvisna od povprečne produktivnosti proizvodnih delovnih enot, ampak od izvrševanja plana prodaje in plana proizvodnje. Z novim pravilnikom je bila dokaj uspešno uvedena oblika osebnega dohodka za napredovanje delavcev. Analiza je pokazala, da je ta oblika stimulacije delavcev kljub nekaterim težavam v samem za-

četku v večini primerov dosegla svoj pravi namen.

Po potrditvi gospodarskega načrta za leto 1971 je bila planska vrednost točke 0,145 din. V mesecu juliju pa se je za proizvodne delovne enote povečala na 0,160 din. Za strokovne službe se je na osnovi sklepa delavskega sveta podjetja povečala planska vrednost točke od 0,145 din na 0,155 din avgusta. Po podpisu samoupravnega sporazuma pa velja od septembra dalje tudi za strokovne službe ista planska vrednost točke kot za proizvodne delovne enote.

Nekateri najbolj značilni podatki o gibanju osebnih dohodkov v našem podjetju so navedeni v tabelah.

1. V letu 1971 so se povprečni osebni dohodki za podjetje, preračunani na 184 ur mesečno, gibali takole:

Mesec	Podjetje skupaj	Indeks podjet.
januar	1.603	100
april	1.650	103
avgust	1.617	101
oktober	1.884	118
december	1.886	118

Iz tega vidimo, da so bili povprečni osebni dohodki v podjetju decembra v primerjavi z januarjem lanskega leta večji za 18 %.

Nadaljevanje na 6. str.

Danes:

Cevalna. Delovna enota, ki je imela lani od vsega svojega razpoložljivega delovnega časa kar 13 % »primanjkljaja« zaradi bolezni. Enota, kjer dela 170 delavcev, a je od teh 31 % invalidov ali zdravstveno ogroženih, kjer je bilo v preteklosti sila veliko disciplinskih prekrškov.

A večina delavcev v tej enoti pravi: radi delamo in radi imamo red. Prizadevajo si: za kvaliteto, za boljše delovne odnose. Reportažo berite na 3. strani.

Mladi o sebi. V prejšnji številki smo napovedali novo rubriko Mladi o sebi. Zgleda, da bo »stekla«, saj danes spet objavljamo tri zapise o delu mladih. Predvsem naj vas posebej opozorim na sestanek mladinskega aktiva v delovni enoti polizdelki. To je bil razgovor na »licu mesta«, tak za kakršnimi smo že dolgo zdihovali. Pa ne samo po mladinskih, tudi o sindikatu in zvezi komunistov.

Prejeli smo. Peter Brglez, ki je v Savi šele nekaj mesecev, je predlagal nekaj zanimivih novosti za izboljšanje delovnih pogojev v delovni enoti umetno usnje. Komisija za racionalizacije, tehnične izboljšave in koristne predloge raziskuje možnost realizacije.

Otroški dodatek. Da bi zmanjšali socialne razlike in pomagali družinam z več otroki, je socialno zdravstveni zbor skupščine SRS sprejel sklep o višjem otroškem dodatku. Ker sodimo, da mnoge od vas zanima, so se v oddelku za socialno delo radi odzvali in napisali krajšo informacijo.

Al je izobraževanje rentabilno?

»Če misliš za eno leto naprej, sej zrno, če misliš za deset let naprej, zasadi drevo, če misliš za sto let naprej, izobražuj ljudstvo. Če boš enkrat sejal, boš enkrat žel, če boš zasadil drevo, boš desetkrat obral plodove, če pa boš izobraževal ljudi, boš sto let užival sadove.«

Tako je dejal modri mož pred 2600 leti. Razmišljanje, ki bo zaradi svoje preprostosti a tehtnosti pritegnilo pozornost vsakogar, nam je pripravil Miha Petek iz izobraževalnega centra.

Gibanje OD v letu 1971. Precej obširen sestanek o gibanju osebnih dohodkov lani vsekakor preberite. V njem boste zvedeli vse o politiki delitve OD, o izplačevanju in izplačanih osebnih dohodkih. V njem so tudi podatki o povprečnem osebnem dohodku v Savi ter v delovnih enotah.

Skupni sestanek gumarjev SFRJ. Od ustanovitve 1971. leta so se pred nedavnim v Savi četrtič sestali člani koordinacijskega odbora za sodelovanje mladinskih organizacij gumarskih podjetij Jugoslavije. Pogovarjali so se predvsem o nadaljnjem sodelovanju, o medsebojnem obveščanju in o pomenu Gumijade — športnega srečanja, ki izgublja obliko prijateljskih srečanj.

Kako bo letos z otroškimi dodatki?

Socialno zdravstveni zbor je dne 10. 2. 1972 v Ljubljani sprejel predlog izvršnega sveta o določitvi premoženjskega cenzusa kot pogoja za pravico do otroškega dodatka in višino otroškega dodatka v letu 1972.

Namen zakona je pomagati družinam z otroci tako, da bi z višjim otroškim dodatkom blažili socialne razlike.

V Sloveniji je do sedaj prejelo malo otroški dodatek 105.600 upravičencev za 202.000 otrok. V letošnjem letu se število upravičencev ne bi smelo znižati, zato so temu načelu prilagojeni tudi novi cenzusi, in sicer:

Če gre za dohodek iz delovnega razmerja, bo zgornji cenzus po tem zakonu znašal 900 din na mesec na člana gospodinjstva. Upravičenci bodo v tem primeru prejeli za enega otroka 85 din, za vsakega naslednjega pa po 115 din otroškega dodatka mesečno. Upravičenci, katerih mesečni dohodek na člana gospodinjstva iz delovnega razmerja ne presega 600 din, pa bodo za enega otroka prejeli 140 din, za vsakega naslednjega pa po 180 din otroškega dodatka mesečno.

50 % pa se bo povečal otroški dodatek za otroke, ki so hujše telesno in duševno prizadeti, upravičencem pa, ki so edini hranilci svojih otrok, se otroški dodatek poveča za 30 %. Uvedena bo tudi pomoč za otroke iz socialno najbolj ogroženih kmečkih družin.

O upravičenosti do navedenih dodatkov bo na podlagi priloženih dokumentov odločal komunalni zavod za socialno zavarovanje in za vsak primer posebej izdal odločbo.

Marica Hacc

Prisrčne čestitke in najlepše želje
ob vašem prazniku!

Uredništvo

Kulturni večer

V okviru sodelovanja med mladinskimi organizacijami kranjskih podjetij se je v zadnjem času razvila živahna aktivnost. Pri občinskem komiteju ZMS Kranj je bila lani jeseni ustanovljena posebna komisija, ki usklaja delo in skupne akcije mladinskih aktivov v občini. Komisija ima zelo bogat program skupnih akcij, od teh so nekatere že realizirane, med njimi pravkar končan kulturni večer. Za organizacijo in izvedbo prireditve je bil zadolžen naš mladinski aktiv, pravzaprav kulturna komisija naše mladinske organizacije. Da bi prireditev res pomenila sodelovanje, smo povabili sedem večjih mladinskih aktivov iz Kranja.

Zal sta naše povabilo vzela resno samo mladinski aktiv ISKRA in ISKRA COMMERCE. Kljub temu smo zbrali zadostno število mladih pevcev, recitatorjev, glasbenikov, plesalcev in drugih, ki se ne sramujejo pokazati svojih veščin z odrskih desk. Prireditev je bila v koncertni dvorani delavskega doma v petek, dne 18. februarja, in je nosila naslov »Mladi — mladim«. Po prireditvi sem nekaj mladincev v dvorani prosil za oceno. Povedali so mi naslednje: Prireditev je bila v celoti, razen manjših organizacijskih »kikov«, dobro speljana, program je bil zelo zanimiv in tudi kvaliteta izvajanja na zavidljivi ravni. Posebno so navdušili:

Mira Govekar z igranjem na klavir, Lovro Plevel s petjem, tamburaški orkester »Bisernica« in folklorna skupina Sava z gorenskimi plesi, Stirn Damjan z igranjem na havajko.

Med prireditvijo so se pomerili v znanju tudi trije hrabri fantje izmed gledalcev. Tema vprašanj je bila z zimskih olimpijskih iger v Sapporu. Na največ vprašanj je pravilno odgovoril Andrej Valenčič in za nagrado prejel ležalno blazino, ki mu jo je izročil predsednik naše mladinske organizacije, tov. Zrinski Štefan. Oddajo je zelo dobro vodil tov. Vlado Mrz.

Upamo, da ta prireditev ni bila zadnja in da bo vsaka naslednja še boljša.

Pričakujemo, da bo mladina Kranja našla skupne interese tudi na drugih področjih in z istim uspehom kot tokrat.

Anton Bajuk

Sestanek koordinacijskega odbora mladinskih organizacij gumarskih podjetij Jugoslavije je bil v konferenčni dvorani hotela Creina.

ALI ŽE VESTE?

- da je v folklorni skupini »Sava« 53 plesalcev; od tega 23 deklet in 30 fantov;
- da se je doslej v našem kolektivu vključilo v akcijo TRIM 187 članov kolektiva;
- da je bil tov. Vule Cicmil izvoljen za člana republiškega sveta sindikata delavcev industrije in rudarstva;
- da bo folklorna skupina v kratkem ustanovila pionirsko skupino na osnovni šoli France Prešeren v Kranju;
- da je mladinska organizacija dobila svoje prostore v bivši ambulanti;
- da bo v obratu IV. v prenovljenih prostorih kmalu začela obratovati DE plastične mase (vulkan);
- da je v teku selitev priročne skladišča obrata IV. v centralno skladišče v obratu II. S tem se bodo znižali stroški in zaloge;
- da je v naši prodajalni v Kranju trenutno največje povpraševanje po radialni pnevmatiki. Ker jih še ne naredimo dovolj, ne morejo ugoditi vsem kupcem;
- da je v obratu IV. v končni gradbeni fazi nova moška garderoba, ki je bila tu več kot potrebna;
- da se redno hrani v DR v obratu IV. 350 naših delavcev;
- da obiskuje gumarsko šolo 34 učencev; od tega 12 na poklicni gumarski šoli (široki profil) in 22 na enoletni gumarski šoli (ozki profil);
- da obiskuje tečaj za skladiščne delavce 24 članov našega kolektiva;
- da je trenutno v našem podjetju v uku 15 učencev, in sicer 5 ključavničarjev, 3 električarji in 7 prodajalcev;
- da ima naše podjetje 60 štipendistov in 5 posojiljemalcev; od tega 42 slušateljev na fakultetah in drugih visokih šolah (1 posojiljemalec) in 23 na srednjih šolah (4 posojiljemalci);
- da imamo v našem podjetju 13 izrednih študentov na III. stopnji (podiplomski študij), 10 na drugi stopnji in 32 na prvi stopnji in drugih višjih šolah;
- da imamo 59 izrednih študentov na srednjih šolah;
- da so v DE polizdelki v letu 1971 nabrizgali 942.916 kom. projektorja, za kar so porabili 5.885.291 kg materiala;
- da je v DE polizdelki najstarejši delavec po stažu delovodja te enote tov. Niko Luthar;
- da so transportni delavci veliko pripomogli k preselitvi nekaterih delovnih enot iz obrata I. v obrat II in IV. in da zato niso bili tudi enkrat pohvaljeni, čeprav so delali v prostih sobotah, nedeljah in praznikih;
- da bi se morali nekateri naši strokovni sodelavci malo bolj pozanimati, kaj je z gorami odpadkov, ki jih vsakodnevno odvažajo delavci Komunalnega podjetja iz naše tovarne;
- da je največji problem obrata IV. dejstvo, da nekateri stroji, ki so bili pripeljeni iz obrata I. leže pod milim nebom in ljudem v napoto, raztreseni po dvorišču;
- da bodo v bodoče predlagani za disciplinski postopek vsi, ki bodo predčasno prihajali k vratarju ob koncu izmen;
- da je izšel organizacijski predpis o obračunu OD v katerem najdete vse podrobnosti o izplačilu vašega OD. Ta predpis lahko dobite na vpogled pri vodjih DE, izmenskih delovodjih in obračunovalkah vaše DE;

- ali smo bili disciplinirani v preteklem letu? 137
- kaznovani 11
- predlagani za izključitev 7
- izključeni iz delovne skupnosti 30
- vinjeni na delovnem mestu 6
- tatvine 3
- pretepi, nadlegovanja 5
- zamude na delo 45
- neopravičeni izostanki 33
- nepravilen odnos do dela 4
- spanje med delovnim časom

Jereb Janez

DRAGI TOVARIŠ TITO

»Koordinacijski odbor za sodelovanje med gumarskimi podjetji Jugoslavije je na svojem sestanku 18. februarja v Savi Kranj razpravljal o uresničevanju sklepov 21. seje predsedstva ZKJ in 2. konference ZKJ. Ugotovili smo, da je bila tudi mladina gumarskih podjetij vedno za uresničevanje ciljev zveze komunistov, kar smo dokazali tudi z našim delom v tem odboru, ki je bil ustanovljen z namenom utrjevati bratstvo in enotnost naših narodov. Da je res tako, dokazuje dejstvo, da v nobenem od gumarskih podjetij ni bilo pojavov šovinizma in nacionalizma.

Dragi tovariš Tito!

Obljubljamo ti, da bomo tudi v prihodnje ostali zvesti marksizmu, leninizmu in socializmu, kakor ga ti vodiš.«

Koordinacijski odbor za sodelovanje gumarskih podjetij Ris, Borovo, Rekord, Vulkan, Tigar, Balkan, Miloje Zakić in Sava.

Sodelovanje mladih gumarjev

V petek 18. 2. 1972 se je že četrtyč sestel koordinacijski odbor za sodelovanje mladinskih organizacij gumarskih podjetij Jugoslavije. To pot je bila gostiteljica naša mladinska organizacija, ki je pripravila srečanje v prostorih hotela Creina, v Kranju. Približno ob 15. uri se je pričela seja, na kateri je poleg gostov iz vseh gumarskih podjetij sodelovalo tudi predsedstvo naše mladinske organizacije. Omenil sem že, da je to že četrto srečanje mladih iz gumarskih tovarn. Prvo je bilo 24. 4. 1971 v Zagrebu, kjer je bil koordinacijski odbor ustanovljen in izdelan je bil tudi okvirni program delovanja odbora. Drugo srečanje je bilo v Skopju, v času gumijade. Na tem sestanku smo se tudi dogovorili, da bo vsak član koordinacijskega odbora enkrat letno organiziral srečanje naše mladine. Gostitelj tretjega srečanja je bila mladinska organizacija Borova, ki je pripravila zelo pester spored. Najprej smo imeli v prostorih njihovega delavskega doma sestanek koordinacijskega odbora, na katerem smo obravnavali vrsto vprašanj o oblikah našega sodelovanja, o vključevanju mladih v samoupravne organe, o vprašanju nastopanja na skupnem tržišču. O teh vprašanjih so nas informirala vodstva posameznih podjetij. Želeli smo tudi, da bi bili na naših sestankih tudi direktorji ali drugi vodilni uslužbenci. Spregovorili smo tudi

o organizaciji gumijade, ki vse bolj izgublja obliko prijateljskih srečanj.

Po sestanku smo se prijetno zabavali ob gledanju zanimivega kulturnega večera, ki ga je pripravila kulturna komisija mladinske organizacije Borova.

Tudi nam se je ponudila priložnost, da pripravimo sestanek koordinacijskega odbora, in mislim, da je srečanje uspelo. Dnevni red je bil zelo zanimiv. Razpravljali smo

ji in drugi konferenci ZKJ, o vlogi in mestu mladinske organizacije, o nadaljnjem delu koordinacijskega odbora. Poslušali smo tudi poročilo o poteku sestanka odbora za organizacijo gumijade, ki je deloma zadovoljil naša hotenja. Preko svojih predstavnikov v odboru bomo skušali dati gumijadi pravi pomen. Gumijada naj bi bila res srečanje mladih, ne pa dirka za medaljami in podobnimi odličji profesionalnega športa.

O tem sestanku bom še pisal, ko bodo gotovi zaključki in stališča, ki smo jih tokrat sprejeli.

O kulturnem večeru, ki smo ga pripravili v delavskem domu, vam obširneje poročam tov. Bajuk.

Srečanje članov koordinacijskega odbora smo zaključili na skupni večerji, ki je bila v prostorih hotela Creina.

S sestanka smo poslali pozdravno brzojavko tov. Josipu Brozu Titu.

Tako nam je s skromnimi sredstvi uspelo organizirati to važno in nadvse uspelo srečanje ter se oddolžiti prejšnjim organizatorjem podobnih srečanj, na katerih smo sodelovali tudi mi.

mladi sebi

o uresničevanju ustavnih dopolnil v naših podjetjih (posebno o 21. in 22. dopolnilu), slišali mnenja in razlage o poteku uresničevanja ustavnih dopolnil od skoraj vseh predstavnikov gumarskih podjetij. V razpravi je sodeloval tudi tov. Štefan Marcijan. Pojasnil je naše možnosti in cilje. Njegovi nasveti nam bodo dobrodošli pri nadaljnjem uresničevanju ustavnih dopolnil v podjetjih gumarske industrije. Spregovorili smo še o 21. se-

Počitniški komplet za avto

Največ jeze povzročajo počitniškemu vozniku ravno nevšečnosti, ki bi jih lahko preprečili s praviimi sredstvi.

Zaščitimo lak in krom pred potovanjem, posebno če potujemo na morje. Slano ozračje načenja karoserijo. Terowax — lak vsebuje carnauba — vosek, ki je izredno trd in odporen naraven vosek. Protij tej zaščiti je morski zrak nemočen. Tudi kromirani deli so varni pred poškodbami te vrste.

Za dopust si seveda želimo lepo sončno vreme. Čeprav olje za sončenje stane, zaščitimo kožo pred opeklinami in razpokami. Isto velja tudi za »kožo« avtoplašča. Zrak, svetloba in toplota vplivajo na oksidacijo — pospešujejo staranje gume. Pokrivanje s kartonom in pregrinjali le malo koristi. Toliko bolj koristi zaščitno olje za avtoplašče aurefa, ki je specialno konzervirano sredstvo za avtoplašče. Medtem ko si dopustniki nabirajo rjavo barvo, so prebarvani avtoplašči mat-črni.

Ker brez umazanih rok ne gre, ne smemo pozabiti na terogul tubo. Čistilni želé nanesemo na suhe roke, umazanijo pa ob pomankanju vode lahko obrišemo v krpo. Na ta način pridemo do prvih sanitarij, ne da bi si umazali obleko, sedeže ali krmilo vozila. Na koži želé ne pusti nobenih posledic. Terogul je klinično pregledan.

Za veselo razpoloženje pa so poskrbeli tile fantje.

Naši folkloristi in njihov prispevek k uspeli prireditvi.

Ali je izobraževanje rentabilno?

O izobraževanju se danes na splošno mnogo govori in piše ter naglašajo njegovo važnost. Včasih imamo vtis, da celo malo pretiravamo v razpravah okoli te dejavnosti. Pri tem se človeku nehoti vsiljujejo vprašanja kot: ali je izobraževanje res tako koristno, ali ni tega izobraževanja le malo preveč, ali izobraževanje sploh lahko merimo v dinarjih in če ga ali nam dinar vložen v izobraževanje res vrne tisti dinar, če ga vrne, kdaj ga vrne, kakšnega vrne, itd., itd.

Tudi drugod po svetu iščejo odgovore na taka ali slična vprašanja. Odgovore nanje pa daje posebna znanstvena panoga, ki se imenuje ekonomika izobraževanja. Pri nas jo še bolj slabo poznamo in tudi bolj malo uporabljamo.

Sledeče vrstice imajo namen prikazati na nekaterih zunaj meja naše države raziskanih primerih, da le ima izobraževanje svoj ekonomski in družbeni smisel.

Mnogi v svetu, ki so raziskovali vpliv izobraževanja na delovne učinke, so ugotovili, da ima izobraževanje odločilen vpliv na ekonomski in družbeni napredek naroda, dežele, države. Ekonomski razvoj in izobraževanje sta neločljivo povezana dejavnika. Prva znanstvena proučevanja ekonomike izobraževanja so bila opravljena že v preteklem stoletju. Med znanstveniki, ki so se ukvarjali s tem, je znan angleški ekonomist Marshall, ki pravi, da je izobrazba narodna investicija in da je največji vreden tisti kapital, ki je vložen v človekovo znanje, ker je to pogoj za povečanje družbenega bogastva.

Tudi Karel Marx navaja v »Kapitalu« med faktorji, ki vplivajo na povečanje produktivnosti dela, na prvem mestu strokovnost in spretnost delavca. Podobne ali enake trditve dajejo tudi sodobni ekonomisti kot npr.: F. Harbison, Ch. Mayers, J. Fourastié, H. Clark, F. Mills, sov. akademik S. G. Strumilin, naši raziskovalci B. Đuđevski, Vladimira Polić in drugi.

Da je izobraževanje ekonomsko koristen faktor dokazujejo študije mednarodnih organizacij, kot so: UNESCO, mednarodna organizacija dela ILO OECD in drugih. Danes akumulacija in večanje števila delavcev nista več edini vir razširjene reprodukcije, kot je bilo to v 19. stoletju. V gospodarsko najmočnejših kapitalističnih in socialističnih državah se danes uveljavlja spoznanje, da je investicija v znanost neposredna gospodarska investicija in da spada med najbolj rentabilne. Po E. F. Denisonovi teoriji je napredek v izobrazbi prvi dejavnik v ekonomski ekspanziji.

Izobrazba in tehnični napredek

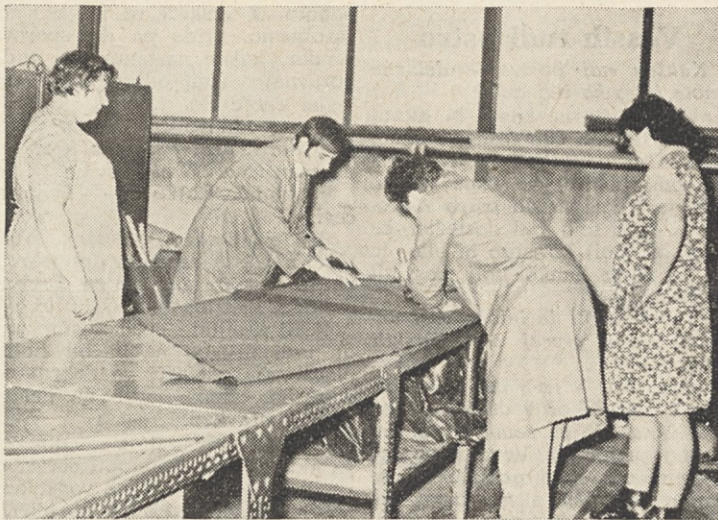
Pod vplivom tehničnega napredka se nujno spreminja strokovnost in s tem odnos med nekvalificirano in kvalificirano delovno silo. Še pred dobrimi desetimi leti je gospodinja prala na »riflarici« in »plohu«, danes pa uporablja najbolj sodoben in avtomatiziran pralni stroj, vola ali konja pred plugom uspešno nadomešča traktor, avto tekmuje z železnico, luno smo včasih le gledali, v zadnjih letih pa je sprejela že prve obiskovalce. V proizvodnji izginja ročno delo, ker ga uspešno izpodriva avtomatizacija, hidravlika in tekoči trakovi. Pred štiridesetimi leti so bile lopate, krampi in samokolnice glavna orodja in transportna sredstva, danes pa si ne moremo zamisliti gradbenih del brez bagrov, mešalcev, žerjavov in drugih strojev.

Nihče več ne more trditi, da ni bilo pri vsej tej modernizaciji potrebno spremeniti tudi človekove

ga znanja, po čigar zaslugi so stroji nastali in brez katerega bi bili samo mrtev in nekoristen predmet. Razvoj tehnike prinaša tudi spremembe v poklicih. Nekateri izginjajo npr.: čevljarstvo, mojster, strojar, lončar, sitar, itd. Pojavljajo pa se novi poklici, kot so: industrijski TT mehanik, avtomobilski ličar, industrijski pek, politolog, organizator dela, programer pri računalnikih, gumarski tehnik, inženir gumarstva, luknjačica, kozmetični tehnik, varnostni inženir, popravilalec pralnih strojev, pri nas pa gumar — ozek profil, gumar — široki profil itd.

Že Lenin je ocenil proces spreminjanja sestave delovne sile pod vplivom tehničnega napredka kot zelo pozitiven pojav za razvoj družbe.

Čeprav delo človeka čedalje hitreje nadomešča stroj, tekoči trak in avtomat, ne pomeni, da se zmanjšuje vrednost delavca. Nasprotno, zahteve po povečanju strokovnega znanja delavca stalno rastejo, ker drugače ne more več obvladati modernih tehničnih sredstev. Razvoj tehnoloških procesov pa zahteva periodično obnavljanje že pridobljenih znanj.

S pravilnim pristopom k izobraževanju lahko dosežemo odlične rezultate. Tudi takšni posnetki naj ne bodo redki. Znanje velja posredovati tudi drugim.

Izobrazba — narodni dohodek — potrošnja

Pomen gospodarskega razvoja dežele dostikrat pokaže tudi stopnja pismenosti prebivalstva. Neovrgljivo je dejstvo, da je v državah z nizko pismenostjo nizek nivo gospodarstva in obratno; kjer je visoka pismenost, je tudi ekonomska moč na visoki stopnji.

V gospodarsko razvitih državah, kjer je dohodek na prebivalca cca 1000 ali več dolarjev letno, je število nepismenih pod 5 %, medtem ko imajo države z visokim procentom nepismenosti nizek narodni dohodek. Npr.: Sudan ima 78 % nepismenih, a narodni dohodek je 90 dolarjev na prebivalca. Portugalska ima 38,1 % nepismenih, narodni dohodek pa 340 dolarjev, Mehika, z narodnim dohodkom 430 dolarjev, ima 34,8 % nepismenih.

Investiranje v izobraževanje

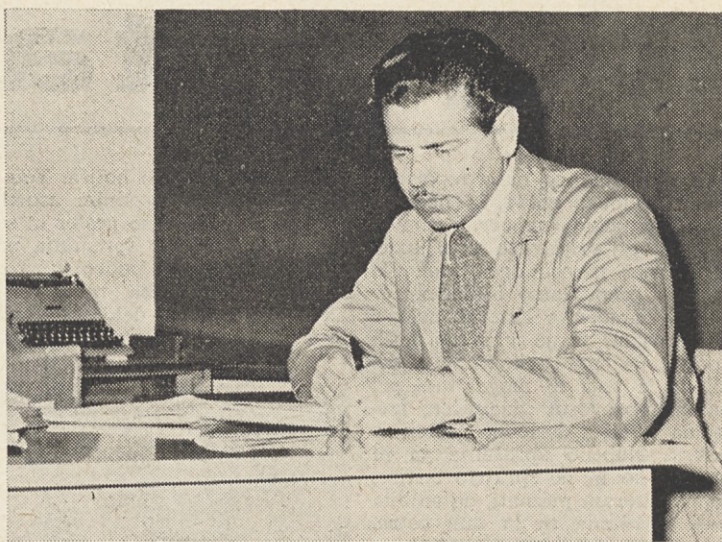
Marx pravi, da odločajo o produktivnosti dela, delavčeva spretnost, stopnja razvoja znanosti in njena tehnična uporabnost, družbena organizacija procesa proizvodnje, obseg in vpliv sredstev za proizvodnjo ter okolje. Kasnejše študije, ki so jih delali v posameznih državah, govore tej trditvi v prid.

V ZDA je Trgovinska zbornica leta 1945 izdelala več študij, ki kažejo povezanost izobraževanja in ekonomskega napredka. V eni izmed študij so primerjali življenjske standarde večih držav. Ugoto-

vitve kažejo, da za določanje nivoja življenjskega standarda ni odločilen faktor kapital, ampak ravno izobrazba. Do podobnih zaključkov so prišli tudi v SZ, ko so primerjali zaslužke kovinarjev. Kovinarski delavec z enoletno osnovnošolsko izobrazbo je zaslužil 24 % več kot nepismeni delavec, delavci s štiriletno osnovno izobrazbo so zaslužili 42 % več, delavci s sedmimi razredi osnovne šole pa so prejeli 67 % več osebnih dohodkov kot nepismeni delavci v isti stroki.

Sovjetski akademik Strumilin je prišel do zaključkov, da že samo enoletno šolanje delavca, v katero je vključena tudi splošna izobrazba, omogoči, da delavec za 30 % poveča produktivnost v primerjavi z delavcem, ki ima samo enoletni delovni staž brez pouka. Enoletno šolanje da 2,6 krat večji efekt kot eno leto prakse nepismenega delavca.

V petletnem razvoju SZ je predvideno, da bo vsak rubelj, vložen v razširitev proizvodnih fondov (stroji, oprema, zgradbe), povečal narodni dohodek za 39 kopejk, medtem ko bo vsak rubelj, vložen v znanost, povečal narodni dohodek za 1.45 rublja. To dokazuje, da je vlaganje v znanost in izobraže-

Miha Petek, avtor sestavka.

Oblika poučevanja	Delovni učinek	Čas priučevanja za isto delo
— delavec se je sam naučil	100 %	25 dni
— delavec je bil kratko poučen	100 %	13 dni
— delavec je bil sistematično poučen	100 %	8 dni

Vpliv načina pouka na delovni učinek

Sistematično poučevanje je pripomoglo, da je delavec začel 17 dni prej 100 % opravljati svoje delo kot pa pri stihijem načinu pouka, kar je za podjetje v vsakem slučaju ekonomsko opravičeno. Pri nas še nimamo preverjenih znanstvenih metod za merjenje vpliva izobraževanja na produktivnost in dohodek, vendar pa so razne analize že pokazale koristnost vlaganja v strokovnost. Proučevanje odnosa med družbenim proizvodom in strukturo zaposlenih v delovnih organizacijah je pokazalo, da imajo tiste delovne organizacije, ki imajo boljše strukturo kadrov (z višjo strokovnostjo), v načelu tudi večji dohodek na zaposlenega. Vsekakor pa ni lahko ugotavljati vrednosti izobraževanja, ker je povezana še z drugimi faktorji, ki vplivajo na produktivnost, npr. tehnična sredstva, pogoji dela, stimulacija itd.

O koristnosti izobraževanja je dejal Kitajec Kuan-tsu že pred 26 stoletji naslednje:

Če misliš naprej

»Če misliš za eno leto naprej, seji žrno, če misliš za deset let naprej, zasaadi drevo, če misliš za sto let naprej, izobražuj ljudstvo. Če boš enkrat sejal, boš enkrat žet, če boš vsadil drevo, boš desetkrat ubral plodove,

če boš izobraževal ljudi, boš sto let užival sadove.«

Naše razmišljanje o ekonomski vlogi izobrazbe lahko končamo z nekaterimi zaključki:

— izobraževanje postaja iz dneva v dan bolj odločilen dejavnik ekonomskega napredka vsake nacionalne ekonomije,

— če povečamo izobrazbeni nivo proizvajalca, vplivamo tudi na dvig njegovih potreb in s tem tudi na potrošnjo,

— povečana produktivnost ni odvisna samo od uvajanja nove tehnike, ampak tudi od znanja vključenih,

— investicije, vložene v izobraževanje, so opravičene in doprinašajo k povečanju produktivnosti dela in dvigu standarda,

— izobraževanje ni nikoli zaključeno,

— sistem samoupravljanja se da uspešno izvajati le v tisti delovni organizaciji, kjer so upravljalci naučeni ekonomsko misliti, kar je mogoče le, če temeljito poznajo tehnološki proces in faktorje, ki vplivajo na njegov razvoj; to pa je povezano tudi s poznavanjem odgovornosti, pravic in dolžnosti, ki jih samoupravljanje nalaga.

Opomba:

Uporabljeni viri:

Dr. Vladimira Polić: Ekonomika obrazovanja, Zagreb 1970
Bojan Černjavič: Nekaj vprašanj v zvezi z ekonomiko izrednega študija, Ljubljana 1969
S. G. Strumilin: Efektivnost obrazovanja v SSSR, Moskva 1962
Janez Stanovnik: Ekonomske disproporcije v svetu, Beograd 1964

Uskladitev pravilnika o delitvi sredstev sklada skupne porabe

Na seji delavskega sveta podjetja 18. februarja so člani razpravljali o predlogu oddelka za družbeni standard o uskladitvi pravilnika delitve sredstev sklada skupne porabe s samoupravnim sporazumom. Na osnovi samoupravnega sporazuma smo bili dolžni dopolniti posamezne člene, predvsem tiste, ki obravnavajo financiranje skupne potrošnje. Na seji delavskega sveta so razpravljali o tistih dopolnilih (in jih tudi sprejeli), ki se nanašajo na določila samoupravnega sporazuma, medtem ko bo kadrovska služba pripravila spremembe in dopolnila posameznih členov, ki obravnavajo stanovanjsko področje, kasneje.

Več o tem bomo pisali, ko bodo tudi ta dopolnila sprejeta.

Če malo natančneje pogledate, boste lahko ugotovili, da takšno »obleganje« v vhoda v ambulanto, EOS in IC ne bi bilo potrebno. Parkirni prostor za vse zaposlene v teh službah je oddaljen le nekaj metrov. Tokrat smo prekrili registrske tablice, kar pa v bodoče ne bomo storili. Ste se kdaj zamislili, če bi mimo teh avtomobilov lahko prinesli v ambulanto poškodovanega človeka? Če še niste, dajte! To priporočamo vsem lastnikom teh avtomobilov.

Reportaža: Cevarna

To pot smo za našo reportažo izbrali delovno enoto, ki nosi ali je nosila nekaj »naj-ev«. Treba se je bilo bolj pripraviti, kajti končno ni naš namen ocenjevati. To pravico prepuščamo bralcem.

Tov. Flander, s katerim sva se pogovarjala, se je v nekaj letih vodenja te enote tako uživel v delo, da iz tega ni mogel tudi pri našem pogovoru: dinamičen, mestoma oster, a dosledno pošten in odkrit. Nobeno vprašanje ga ni presenetilo in ne spravilo iz tira, čeprav moram priznati, da so bila tudi vprašanja tu in tam ostra. Pa ne zato, da bi ga izzival, le zato, ker so mi pred razgovorom povedali, da energično opravlja svoje delo. In če to menijo tisti, ki imajo vsak dan opraviti z njim, je veljalo to poizkusiti. Mislim, da se boste strinjali z menoj, da je bilo mnenje pravilno.

Naj ob sklepu tega uvoda povem še tistim, ki tega ne vedo, a je treba pripisati v prid tovarišu Flandru: 1960. leta je bil še priučen delavec v valjarni, nato je diplomiral na tehniški srednji šoli in se vpisal na fakulteto za naravoslovje in tehnologijo; zdaj je absolvent.

170 delavcev

Torej naš pogovor.

»V delovni enoti cevarna je zaposlenih 170 delavcev, od teh 6 strokovnih (asistent, delovodja, 3 izmenski delovodje in vodja).

je situacija nekoliko boljša. Težave imamo s proizvodnim asortimanom, ki je izredno pester in se iz meseca v mesec spreminja na enem ali drugem področju. Delavce je zato treba premeščati tako, kot zahteva delo, 12% pa jih v to sploh ne moremo vklju-

Želje so vedno večje od možnosti

Težave?

»Vse stvari gredo tako kot bi morale — želje so večje kakor možnosti. Večina meni, da je vodja nesposoben, če ne poskrbi za

Naš razgovor smo kakor običajno nadaljevali z nekaterimi delavci v tej enoti. Radi so pristali in so povedali tudi kakšno v premislek.

Anton Kern — vodja skupine tesnil:

»V Savi sem že 15 let. Počutim se dobro, z delavci se ne prepiram, tudi z vodjo se dobro razumem. Casopis in Informator redno prebiram. Mislim, da bi moral strokovni kader delati bolj intenzivno in tudi delovna disciplina bi se morala izboljšati.«

Anton Kern, Rajko Pervanja, Ciril Mezek s sodelavko in Janez Košnjek

čiti. Zaradi tega »trpijo« tisti, ki so zdravstveno in fizično popolnoma sposobni.«

V enem dnevu 30 kg izdelkov

Kako je razdeljena vaša delovna enota?

»Enota je razdeljena na tri področja: proizvodnja cevi, brizganje, rezanje tesnil in del konfekcijskih izdelkov. Pri rezanih tesnilih imamo precej problemov, ker je tu zaposlenih največ invalidnih delavcev, asortiman je izredno razdrobljen, vložiti je treba veliko truda, izdelkov pa je malo, zato je tudi cena visoka. Če bi proizvodnjo tesnil ukiniteli, bi bilo vprašanje, kam z delavci in stroji.«

4—6 % savske proizvodnje

Koliko odstotkov celotne savske proizvodnje predstavljajo cevi in tesnila?

»V celotnem programu predstavlja cevarna po neto prodajni vrednosti 4,7—4,8 %, količinsko pa 6 %. Proizvodnjo nameravamo povečati letos za 17 % s sedanjim številom delavcev in s sedanjimi strojnimi kapacitetami. Povečanje proizvodnje bomo skušali doseči z bolj serijsko izdelavo določenih izdelkov, z ustreznimi dopolnitvami strojne opreme in tudi z večjim fizičnim prispevkom posameznika.«

Proizvodnja cevi v SFRJ

Kakšna je pravzaprav proizvodnja cevi v SFRJ?

»V Jugoslaviji je veliko proizvajalcev gumijevih cevi, ni pa podjetja, kjer bi izdelovali specialne cevi. Pri nas ni bilo denarja, ki bi ga lahko investirali v opremo. Proizvajalcev standardnih cevi je veliko, zato je konkurenca precej huda.«

Torej gre za velika prizadevanja: izdelovati kvalitetno.

Kaj pa plastične cevi?

»Pred nekaj leti je bila konkurenca pri prodaji plastičnih cevi hujša, vendar so se pri teh ceveh pokazale nekatere slabe strani (npr. ne prenašajo dobro temperaturnih sprememb). Če bi izdelovali res kvalitetne cevi, bi jih 3 milijone metrov brez težav plasirali na jugoslovanskem tržišču.«

Ali cevi tudi izvažamo?

»Izvažamo cevi za avtomobilske hladilnike in deloma cevi za varjenje.«

nov stroj ali napravo, vendar se vedno to ne da, ker ni denarja, čeprav bi vodja hotel.«

Včasih tudi ostro

Kakšen naj bo vodja delovne enote in kako naj dela?

»Vodja delovne enote bi moral imeti z delavci čim tesnejše stike, vendar vzpostavitev takih stikov z vsemi delavci ne uspe vedno, zato je treba včasih ostro nastopiti. Vedno sem rad dosleden, če se le da. Bolj koristno bi bilo, če bi se vodja lahko bolj posvetil proizvodnji.«

V preteklosti je bilo v vaši delovni enoti precej disciplinskih prekrškov?

»Prekrškov v naši delovni enoti ni nič več kakor v drugih delovnih enotah, le da sem jih jaz dosledno prijavljal. Vendar pa, če je delavec naredil prekršek in se potem opravičil ali pojasnil, zakaj tako in kakšne težave je imel, je bil marsikak problem rešen na drugačen način.«

Osební dohodki?

Delitev osebnih dohodkov?

»Mislim, da v podjetju delitev osebnih dohodkov na splošno ni urejena. Nekateri delavci za manj dela prejema visoke osebne dohodke, drugi za težje in bolj prizadevno delo pa prenizke.«

Ali ste obveščeni?

»Informiramo predvsem z zapiski. Imamo tudi občasne sestanke z izmenskimi delovodji. Vem, da je to premalo. Vsak delavec bi moral prebrati tekoče informacije in potem postavljati vprašanja o vsem, kar ga zanima. S tem bi bila obveščenost boljša in gotovo bi bilo tudi manj nesporazumov, manj pripomb in nezadovoljstva.«

Produktivnost narašča a so težave s planiranjem

Kako delate v vaši enoti?

»V zadnjih letih produktivnost narašča. Največji problem je kvaliteta cevi na fleksibilnih jedrih, ki predstavljajo skoraj polovico proizvodnje v naši delovni enoti.«

Kaj pa planiranje?

»Planiranje je zelo težko in precej improvizirano, zato se moramo včasih preveč ukvarjati s tem, kaj bo kdo delal, zmanjka pa časa za tehnološke posege v proizvodnjo, ki so nujno potrebni.«

Družbeno politične organizacije v enoti

Mladina, sindikat in ZK v vaši delovni enoti?

»Po reorganizaciji bo, upam, delo dosti boljše. Iz enote sta bila v organe teh organizacij izbrana dva delavca, eden v mladinsko in eden v ZK.«

»V Savi delam že 23 let. Bil sem član delavskega sveta in član sveta delovne enote ter sindikalnega odbora. Z delavci se v glavnem razumemo, pride pa do sporov, vendar, kakor nastanejo, se tudi poravnajo. Tudi odnos vodje delovne enote do delavcev je razmeroma zadovoljiv. Glasilo Sava in Informator berem in menim, da prinašata dovolj novic.«

Pervanja Rajko — ovijalec cevi:

»V Savi sem od januarja 1967, torej 5 let. Z osebnim dohodkom nisem povsem zadovoljen. Osební dohodek bi bil boljši, če bi izboljšali kvaliteto dela. Mislim pa, da tudi drugod ne bi bil bolje plačan. S sodelavci se dobro razumemo, odnos vodje do delavcev je pravilen.«

Sem tudi predsednik mladinskega aktivna v delovni enoti cevarna, vendar šele en mesec. Z vodstvom mladinske organizacije še nismo imeli konkretnih pogovorov o našem delu. Mislim, da mladi lahko veliko pripomoremo k dobrim poslovnim rezultatom podjetja, zato bo treba tudi družbenopolitično delo vzeti zelo resno. Seveda pa pri tem ne smemo zanemariti posluha za težave mladih.

Delavce moti to, da v drugih delovnih enotah nehalo delati že prej in stojijo pri vratarju, medtem ko moramo v cevarni delati točno do 13.50. Precej težav je tudi s prihodi na delo, ker avtobusi kasnijo.«

Košnjek Janez — konfekcioner spiralnih cevi:

»V Savi delam že 19 let in se dobro počutim. Z delavci se dobro razumem, odnos med vodjo in delavci je dober.«

Mezek Ciril — brizgalec profilov:

JANKO BAJDE, kadrovik: »Prihajanje in odhajanje (fluktuacija) delavcev v delovni enoti cevarna je normalno, to je, ni ne visoko ne nizko. Pri zaposlovanju poklicnih delavcev ni bilo težav, čeprav še nimajo zadovoljive kadrovske strukture. Moram povedati, da smo pri vodstvu enote in organih upravljanja našli razumevanje, ko smo poskusili zaposliti tudi nekatere delavce, ki niso imeli nikjer obstanka in so bili nedisciplinirani. Poskus se kljub prizadevanjem enote in kadrovske službe ni obnesel. Mislim, da v delovni enoti cevarna vodijo načrtno politiko zaposlovanja delavcev na ustreznih delovnih mestih.«

STEFAN MARCIJAN, predsednik sindikalne organizacije: »Po sprejeti reorganizaciji sindikata se tudi v cevarni še niso »formirali« to je, niso ustanovili delovne skupine in na njeni osnovi tudi sindikalnega poverništva. V sindikalno šolo za poverjenike so poslali svojega delavca.«

LOJZKA PLANINSEK, vodja oddelka za socialno varstvo: »V cevarni imajo precejšnje število invalidnih in zdravstveno ogroženih delavcev. To povzroča težave pri premeščanju znotraj enote. Vodstvo enote je imelo v sodelovanju z našim oddelkom vedno dovolj posluha za reševanje socialnih problemov.«

BLAŽ STUDEN, tajnik komisije za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti: »Disciplina se je v tej enoti v zadnjem času precej izboljšala. Že dolgo nismo obravnavali nobenega primera iz te enote. Prepričan sem, da je za to pretežno zaslužen vodja delovne enote.«

Franc Flander — vodja DE cevarne

Imamo tudi 3 vodje skupin, ki pa delajo na strojih, a morajo poznati celoten postopek dela, ker vodijo vsak svoj zaključen tehnološki postopek. Oni so operativni izvajalci nalog strokovnih delavcev enote. Vodje skupin imajo tudi pravico podpisovati režijsko delo in ga opredeliti.«

Kruh tudi za invalide ...

Menda imate v vaši enoti precej invalidov in zdravstveno ogroženih delavcev?

»Invalidov z odločbo je 12 %, več kot 10 % pa je zdravstveno ogroženih (ne moremo jih razporediti na bolj zahtevna delovna mesta). Lansko leto smo imeli za okrog 13 % izostankov od vsega našega delovnega časa. Trenutno

Mala zanimivost iz cevarne: takole skupaj preživita 8 ur vsak dan sestrí Marija in Anica.

mladino sebi

Druga seja predsedstva mladinske organizacije Sava

V sredo 9. februarja 1972 je predsednik mladinske organizacije Štefan Zrinski sklical drugo sejo predsedstva.

Prisotni so bili vsi člani.

Pri pregledu realizacije sklepov zadnje seje predsedstva so ugotovili, da zadolženi sklepe izvršujejo. O programih komisij in usklajevanju finančnih sredstev s programi so poročali predsedniki komisij.

Zvone Gantar je za organizacijsko kadrovske komisije podal le okvirni program dela komisije. V njem je predvsem načrt dela z mladimi komunisti. Doseči je treba, da bi vključili mlade komuniste za delo v mladinski organizaciji. Program pa predvideva nadalje še razgovore z vodstvi aktivov, razprave o predlogih kandidatov za samoupravne organe pred volitvami. Z anketo pa je treba zvedeti česa si mladi ljudje v našem podjetju želijo, kakšne težave imajo itd. Skrbeti bo treba za poživitev dela mladinske organizacije po delovnih enotah, kjer bi se oprli predvsem na

vođenje aktivov, skrbeli bi za ustrezno zamenjavo v vodstvu, pripravljali smernice in jim nudili pomoč pri njihovih akcijah. Pri zadevah se bomo morali za ustrezne organizacijske rešitve mladinske organizacije. Zvone Gantar je nato poročal o nalogi, da njegova komisija organizira seminar za mladinske aktivne in predsedstvo. Sporočil je, da bo seminar 25. in 26. februarja 1972 v mladinskem domu v Bohinju. Teme bodo:

1. Zakaj in kaj dela mladinska organizacija v delovni organizaciji: Predavatelj: Alfred Volf.
2. Produktna proizvodnja in amandmaji. Predavatelj Slavko Mihelič.
3. Aktualni politični in gospodarski dogodki v svetu in njihov vpliv na naše gospodarstvo. Predava Rudi Babnik.
4. Delo z ljudmi in skupinami. Za to temo predavatelj še ni določen.

Naslednji je poročal predsednik komisije za sodelovanje z drugimi mladinskimi organizacijami tov. Lado Mraz. Dejal je, da programa

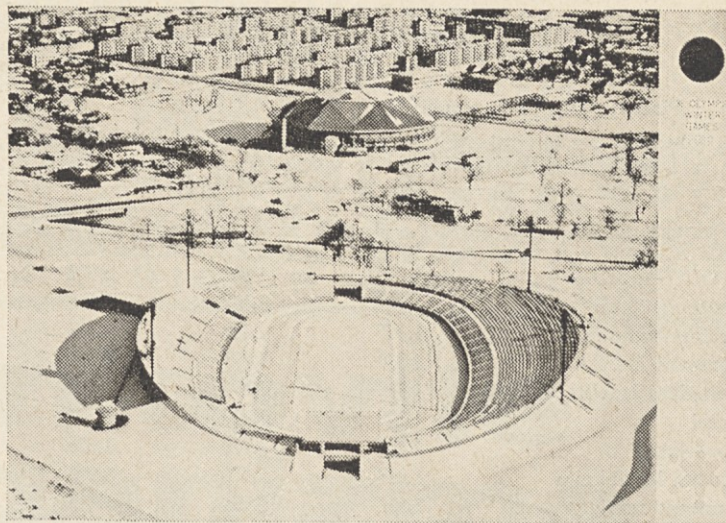
dela komisija še ni pripravila, ker bo za osnovo in usklajevanje uporabila program dela občinske komisije (ki pa ga še ni dobila). Prva akcija, ki jo bo organizirala komisija, je sestanek koordinacijskega odbora gumarskih podjetij Jugoslavije, ki bo 18. februarja 1972 v Kranju. Na sejo odbora bosta vabljeni še predsedstvo mladinske organizacije in vodstvo podjetja.

Zdenka Logar, predsednik kulturne komisije, je pripravila polletni program dela, ki predvideva organizacijo kulturnih večerov, prireditev v počastitev ob dnevu žena, dnevu borca, organizacijo »kviz« oddaje in zabavno glasbene prireditev »Mladi — mladim«. Referent za šport Jože Horvat je program predlagal že na mladinski konferenci.

Andrej Valenčič, predsednik komisije za informiranje, je dejal, da konkretnega programa nima izdelanega, ker je namen te komisije v tem, da pridobi čim več mladincev, ki bi pisali v naš časopis. Prisotne je seznanil, da bomo imeli v časopisu tudi svoj kotiček z glavno, kjer bi pisali o sklepih predsedstva, delu komisij, pripravljali intervjuje z aktivnimi mladinci, poročali o seminarjih, o športnih tekmovanjih in podobno. Želja komisije je, da bi bila mladinska rubrika vedno polna. Tov. Valenčič je predlagal, da predsedstvo sprejme sklep, naj predsedniki komisij ali njihovi člani redno poročajo v časopis o njihovem delu ali akcijah. Predsedstvo je to soglasno sprejelo, prav tako pa je tudi potrdilo programe komisij. Zahtevalo je še, naj se realizirajo v okviru možnih finančnih sredstev.

Ob koncu so obravnavali še plačilo mladinski organizaciji občinskega komiteja zveze mladine za glasilo Prizma in Mladino ter za stroške seminarja na Bledu, ki sta se ga udeležila tov. Mikoletič in Gantar. Tov. Zrinski je izrazil željo, da bi zapisnike sej predsedstva dobivali vsaj po enem tednu, ne pa po dveh ali treh. Nadalje je predlagal, naj se o prisotnosti na sejah predsedstva vodi točna evidenca in če bo ugotovljeno, da kdo pogosto neupravičeno izostaja, naj se ga zamenja.

S tem je bila seja predsedstva zaključena. Andrej Valenčič

Tole razglednico nam je iz daljne Japonske poslal naš olimpijec Janez Gorjanc. Pozdravom so se pridružili še skakalci Danilo in Drago Pudgar ter Marjan Mesec in Peter Stefančič.

Uresničevanje ustavnih dopolnil

Poročali smo že o informaciji in predlogih političnega aktivna delavskemu svetu podjetja o uresničevanju ustavnih dopolnil.

Na seji 18. februarja je delavski svet oboje sprejel, mi pa bomo za prihodnjo številko glasila pripravili daljši zanimiv sestavek. Glavni namen ustavnih amandmajev in naše konkretne akcije je v tem, da v podjetju razvijamo samoupravljanje ne samo v organizacijskem ampak predvsem v gospodarskem pogledu. Najti moramo rešitve, da bodo delavci v proizvodnji, vzdrževanju in strokovnih službah lahko gospodarsko mislili in ukrepali in s tem prevzeli odgovornost za formiranje lastnega dohodka in krepitev materialne osnove dela. Predlogi delavskemu svetu zato omenjajo, da bi v treh večjih enotah podjetja, tako zvanih temeljnih organizacijah združenega dela, omogočili in uredili vse potrebne pogoje: organizacijsko-kadrovske, gospodarsko-obračunske in organizacijsko-samoupravne, da bi bili v bodoče lahko še bolj uspešni.

Ker sodimo, da bi bilo samo predpisana informacija in predlogi uresničevanja ustavnih dopolnil premalo zanimivo, je dogovorjeno, da v razgovoru z nekaterimi vodilnimi delavci konkretnije predstavimo kakšne (pozitivne) posledice bodo ta dopolnila imela v Savi.

Prva seja mladinskega aktivna delovne enote polizdelki

Mladinski aktiv delovne enote polizdelki je imel prvo sejo 10. februarja letos. Navzoči so bili: Daniel Milec, predsednik mladinskega aktivna, Brane Gašperšič, Ciril Vidmar, Darko Jenko, Miro Mravlje, Martin Zugelj, Dušan Kozlin, Janko Zupan, Milan Čufar in Franc Petrc. Vabljeni sta bila tudi vodja delovne enote inž. Aleksander Geiger in tov. Stane Rotar, delovodja sestavljavnice, predsednik mladinske organizacije Štefan Zrinski in sekretar mladinske organizacije Ernest Mikoletič.

Sestanek je vodil tov. Daniel Milec. Razpravljali so o planu za leto 1972 in disciplini v delovni enoti. Tov. Geiger je razložil plan za leto 1972 in poudaril, da je zaradi devalvacije finančno stanje podjetja zelo težko, predvsem zato, ker moramo večino surovin uvažati, istočasno pa so cene naših izdelkov zamrznjene. Od planiranih dveh milijard dobička ga bomo imeli le eno četrtno. Prizadevati si moramo, da bi ta denar na drug način vseeno prigospodarili. Omenil je tudi, da se je v drugih delovnih enotah povečala kapaciteta z novimi stroji, enota polizdelki pa mora s sedanjimi stroji povečati proizvodnjo za 8 %. V iskanju načinov, da bi to zagotovili, so že povečali efektivni delovni čas, kar pa je, kot je povedal tov. Geiger, komisija za analitske ocene že upoštevala pri novih ocenah. Omenil je še, da bi največ dosegli s tehnološko in delovno disciplino, z zmanjšanjem mešalnih časov itd. Opozoril je, da je treba paziti na surovine, ki so čedalje dražje. Prisotne je seznanil, da so ustanovljeni timi, ki naj bi reševali ozka grla v proizvodnji in s tem odpravljali zastoje v proizvodnji. Tov. Geiger je mladince seznanil tudi o organizacijskih spremembah, ki se pripravljajo v naši tovarni, in pomembnosti letih za uspešnejši razvoj našega podjetja.

Ko so govorili o disciplini v delovni enoti so opozorili na predčasno zapuščanje delovnih mest, o pomanjkljivem čiščenju strojev,

o premajhni delovni in tehnološki disciplini.

Na koncu so se pogovorili še o novih analitskih ocenah, reklamacijah zaradi zažganih zmesi, o problemih v proizvodnji. Tov. Stane Rotar je poudaril, da morajo biti mladi v delovni enoti vzor starejšim delavcem.

Andrej Valenčič

EKIPA SKK PRVAK SAVE V SAHU MED DELOVNIMI ENOTAMI

17. in 22. februarja je bilo ekipno tekmovanje med delovnimi enotami našega kolektiva. Prijavilo se je 16 ekip, tekmovanja pa se je udeležilo 11 in učenci poklicne gumarske šole. Med konkate za prvo mesto smo šteli ekipo službe kontrole kakovosti, službe za organizacijo proizvodnje I in mehanične delavnice. Po prvem dnevu tekmovanja je vodila ekipa RTI z 10 točkami pred velopenvmatiko (9) in SKK (8,5). Drugi dan tekmovanja je pokazal, da je ekipa SKK (Mirko Požar, Vlado Stanežič) res najboljša in v končnem seštevku je bila za 0,5 točke pred ekipo RTI (Vid Gazvoda, Justin Gorenc). Tretja ekipa SOP II, za katero so igrali Franc Krničar, Zlatko Arambašič in Franc Vidmar, je presečenjena. Tudi učenci poklicne gumarske šole so pokazali, da dobro poznajo igro, vendar imajo še premalo izkušenj.

Tekmovanje med delovnimi enotami bo vsako leto za prehodni pokal, katerega je tokrat prvič osvojila ekipa SKK.

Končni vrstni red:

1. SKK — 17,5 točk

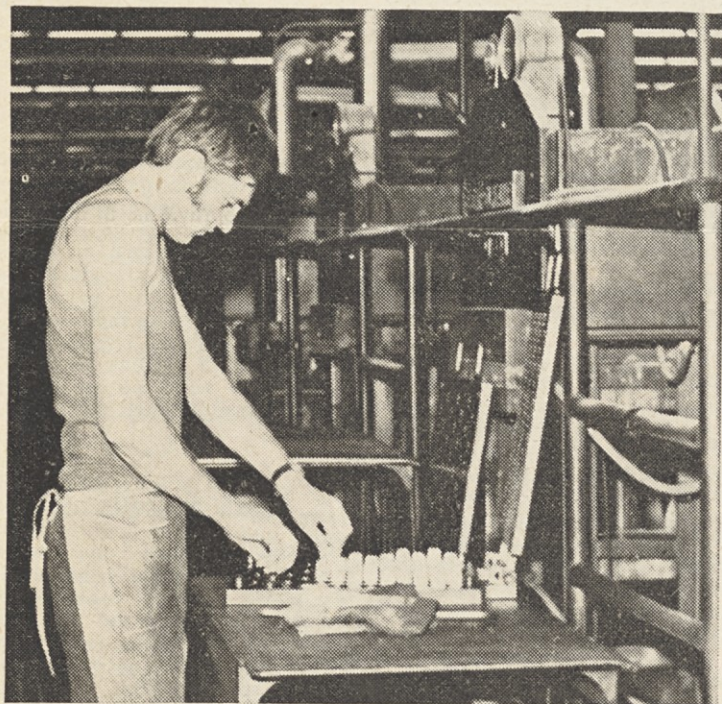
2. RTI — 17 točk

3. SOP II — 14 točk

4-5. velopenvmatika in mehanična delavnica 13 točk

6. SOP I. — 11. točk itd.

Najboljši posamezniki na prvi deski Vid Gazvoda — RTI, na drugi pa Janez Marko — mehanična delavnica in Vlado Stanežič — SKK. Vsi trije so zbrali maksimalno število točk po 10.

Mladina mora biti informirana, saj bo le tako lahko sledila družbeno političnemu dogajanju, so menili na drugi seji predsedstva mladinske organizacije Sava.

Po sledih nekega pisma

Med pošto, ki jo dobivamo vsak dan v uredništvo, je bilo tudi pismo, ki nas je nekoliko presenetilo. Zaradi zanimivosti ga del objavljamo.

»Sem nov član v vašem podjetju in sem bil izredno presenečen, ko sem dobil kar na dom vaše ozioroma naše glasilo. Za tako veliko uslugo najlepša hvala.

V tovarni Sava sem že dva meseca in sem kar zadovoljen. Prav rad bi tudi sam kaj prispeval ne samo z delom, temveč tudi z novatorstvom in izboljšavo. Tako sem že zrisal črpalko za vleko umetnega usnja. Vse skupaj sem nesel pregledati. Obljubili so mi, da me bodo o vsem obvestili, a

odgovora ni in ni. Prav začudil sem se, zakaj je treba toliko časa čakati, ko bi lahko vsaj nekateri za to odgovorni, risbo pregledali in mi sporočili, da bi vedel, pri čem sem.

Veliko lažje gre vse skupaj tu v obratu IV. V pripravi past so se sodi vlekli po pločevinastih tleh. Dva delavca sta le s težavo porinila so d do dvigala (cca 25 m). Sam jih tudi vlečem, toda upam, da jih ne bom več dolgo. Tovariš inženir je namreč z navdušenjem sprejel eno od osmih priprav, kolikor sem jih predložil. Eno od teh bodo tudi naredili in potem bo zlahka en delavec opravljal to delo. No, toliko sem vam hotel povedati za uvod. Zelo bi bil hvaležen, če bi mi prosim, sporočili, ali pa bi se sam oglasil pri vas, kdo je odgovoren, ali kdo bi mi lahko pomagal pri mojem nenavadnem konjičku in tudi to, kaj je z risbami, ki sem jih predložil.

SAVA, glasilo delovne skupnosti industrije gumijevih, usnjeih in kemičnih izdelkov, izdaja uredniški odbor. Glasilo izhaja štirinajst-dnevno, glavni in odgovorni urednik Jože Štular. Naslov uredništva: Kranj, Skofjeloška 6, tel. 22-521, interno 282. Tisk in kličejl ČP Gorenjski tisk Kranj

Gibanje OD...

(Nadaljevanje s 1. strani)

2. Poprečni osebni dohodki po delovnih enotah za obdobje I—IV, VII—X in I—XII 1971 pa so razvidni iz naslednje tabele:

Delovna enota	Popr. OD I-VI. Ind.	Popr. OD VII-X. Ind.	Popr. OD I-XII. Ind.
POLIZDELKI	1.799	1.962	1.921
avtopnevmatika	1.517	1.747	1.660
velopnevmatika	1.167	1.482	1.373
prešani izdelki	1.259	1.495	1.429
tehnični izdelki	1.312	1.695	1.563
cevi	1.195	1.427	1.323
prevleke	1.473	1.779	1.656
ročna konfekcija	1.213	1.470	1.343
umetno usnje	1.671	1.955	1.846
Skupaj PDE	1.394	100	1.640 118 1.548 100
vzdrževanje	1.866	2.074	2.017
energetika	2.142	2.431	2.349
Skupaj VDE	1.952	100	2.186 112 2.122 109
delavska restavracija	1.217	1.433	1.348
varnost podjetja	1.192	1.424	1.322
Skupaj storitve DE	1.200	100	1.427 119 1.330 111
izobraževalni center	1.949	2.057	2.064
kadrovska služba	2.075	2.240	2.251
nabavna služba	1.716	1.822	1.798
prodajna služba	1.590	1.966	1.844
finanč.-računovod. služba	1.892	2.018	2.016
ekonom.-organ. služba	2.235	2.475	2.415
služba za org. proizvod.	1.795	2.004	1.935
razvoj.-tehnična služba	2.213	2.401	2.398
sl. vzdrž. in inv. izgradnje	2.422	2.553	2.538
služba kontrole kvalitete	1.710	1.899	1.839
Skupaj strokovne službe	1.870	100	2.068 111 2.020 108
SKUPAJ PODJETJE	1.584	100	1.790 113 1.742 110

Iz tabele je razvidno:

— da so se poprečni osebni dohodki v proizvodnih delovnih enotah v obdobju julij — oktober povečali za 18%; poprečni osebni dohodki v letu 1971 so višji od poprečnih osebni dohodkov v prvem polletju za 11%;

— poprečni osebni dohodki v vzdrževalnih delovnih enotah od julija do oktobra so višji za 12%,

v letu 1971 pa so za 9% višji od poprečnih osebni dohodkov v prvi polovici leta;

— da so poprečni osebni dohodki v storitvenih delovnih enotah od julija do oktobra višji za 19%, v celotnem letu 1971 pa za 11% višji kot v prvem polletju 1971;

— ter da so poprečni osebni dohodki v strokovnih službah od ju-

lija do oktobra za 11%, leta 1971 pa 8% višji od poprečnih osebni dohodkov v obdobju januar — junij 1971;

— podobna primerjava za podjetje kaže, da so bili poprečni osebni dohodki od julija do oktobra za 31%, od januarja do decembra pa za 10% višji kot v prvi polovici preteklega leta.

3. Poprečna vrednost točke proizvodnih delovnih enot je osnova

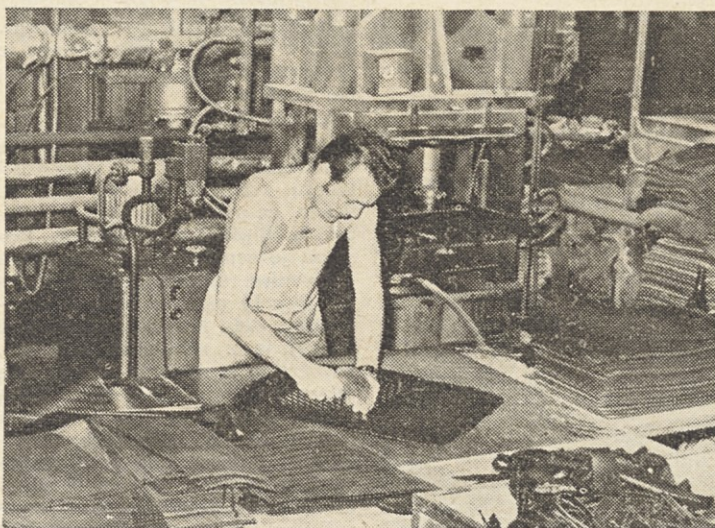
za obračun osebnih dohodkov delavcev tistih delovnih enot, ki še nimajo cen dela (normativov izdelavnih časov), delavcev v skladišču nabavne in prodajne službe, transportnih delavcev v službi za organizacijo proizvodnje ter delavcev v delavski restavraciji in varnosti podjetja.

Poprečna vrednost točke v proizvodnih delovnih enotah in vrednost točke za strokovne službe sta se med letom gibali takole:

Mesec	Povpr. VT proizv. DE	Indeks	Vrednost tč. strok. služb	Indeks
Januar	0,148	100	0,149	100
April	0,157	106	0,155	104
Julij	0,169	114	0,144	97
Oktober	0,175	118	0,170	114
December	0,177	120	0,170	114

4. Lahko tudi rečemo, da v tovarni skoraj ni več delavcev, ki bi za redno delo zaslužili manj kot 1.000,00 din neto mesečno. Podatki namreč kažejo, da se je to število zmanjšalo od 78 v začetku lanskega leta na 7 delavcev v decembru 1971, ali na 0,2% zaposlenih v podjetju. Vzrok za osebni dohodek pod 1.000,00 din

pa so bolniški izostanki, delno pa tudi nedoseganje norm na delovnem mestu. Naj za primerjavo navedemo še podatek iz januarja 1972; v tem mesecu so za poln delovni čas (184 ur) zaslužili manj kot 1.000,00 din neto samo trije delavci, od teh dva zaradi bolniških izostankov.

Podatki kažejo, da je bilo v lanskem letu samo 0,2% zaposlenih, ki so prejeli manj kot 1900 din osebnega dohodka. Smemo biti s tem zadovoljni?

Primerjava s predvidevanji v gospodarskem načrtu za leto 1971 kaže:

— da smo v tovarni planirali 83.214.000,00 din bruto osebni dohodkov, izplačali pa 82.959.331,00 din bruto osebni dohodkov;

— da se je poprečni izplačani osebni dohodek v primerjavi s planiranim povečal za 5%. Takšen rezultat je predvsem posledica manjšega števila zaposlenih delavcev, kot je bilo planirano;

— da se je poprečni izplačani osebni dohodek v letu 1971 povečal v primerjavi s poprečnim izplačanim osebnim dohodkom v letu 1970 za 23%;

— da se je planska vrednost točke povečala za 10% in

— da se je vrednost točke za obračun osebnih dohodkov za proizvodne delovne enote povečala od januarja do decembra za 29%, za obračun osebnih dohodkov zaposlenih v strokovnih službah pa le za 14%.

Končno lahko ugotovimo, da je bilo v tovarni (brez trgovske mreže) izplačanih v prvem polletju 38.004.740 din osebni dohodkov in niso presegali dovoljenih 11% nad izplačanimi osebnimi dohodki v letu 1970, torej so bili usklajeni z zveznim zakonom o dovoljeni višini osebnih dohodkov.

V drugem polletju je bilo izplačanih 44.535.078 din osebni dohodkov bruto, kar je v okviru mase osebnih dohodkov, ki jo dovoljuje samoupravni sporazum o ugotavljanju in delitvi dohodka in osebnih dohodkov. To pomeni, da nam ne bo treba plačati dodatnega davka v sklad skupnih rezerv SR Slovenije za posege v gospodarstvu.

Zavedamo se, da pregled ne zajema vseh dogajanj, vendar upamo, da bo z njegovo pomočjo mogoče osvežiti spomin na najpomembnejše dogodke na področju delitve osebnih dohodkov v preteklem letu.

Andrej Košič

Ljudje, ne tako!

Skoraj vsak dan prihajajo v naše uredništvo anonimna pisma. Takšna, ki hvalijo in še več takšnih, ki grajajo. Veseli smo, da ste začeli kritično opazovati dogajanja okoli sebe. Veseli smo, da opazujete dobro delo in da so prizadeji, ki vidijo napake, ki posredno prizadenejo tudi njih same. Strinjamo se, da te napake signalizirajo, čeprav morda naše uredništvo ni edino mesto za to, in bolje bi bilo, če bi se o tem pogovorili s svojim vodjem ali pa problem sprožili na kakšnem skupnem sestanku. Nikakor pa ne sprejemamo možnosti, da bi se avtor — kritik skrivljal, da bi ostal neznan, anonimni. Pisci anonimnih pisem in avtorji anonimnih telefonskih pozivov nimajo čiste vesti. Neznani želijo ostati, ker so njihove kritike zlonamerne, ker niso sigurni sami vase in ker ne zaupajo resničnosti svojih izjav. Neresnične izjave in podtikanja pa so kazniva!

Spoštovani sodelavec! Lahko je škodovati svojemu tovarišu. Lahko je napisati pismo in se ne podpisati, lahko je telefonirati in ne povedati svojega imena. Ali pa je tudi tebi, sodelavec, lahko pri srcu, ko pišeš anonimno pismo ali anonimno sporočilo kritiko po telefonu? Si lahko predstavljaš občutke tistega, ki ga kritiziraš in ki se ne more braniti z dokazi, ker pač ne ve, od kod kritika izvira?

Če kritiziraš, bodi toliko pošten, in povej kdo si, da ti bomo lahko pojasnili, kaj imaš prav in v čem se motiš.

Anonimnih pisem in drugih sporočil ne bomo objavljali v našem časopisu, ker ne nameravamo podpirati zahrbtnosti. Poštene kritike pa bomo vedno veselili, samo vedeti moramo, kdo je avtor, da bomo lahko preverili resničnost njegovih izjav. Naša poklicna etika nas zavezuje, da igramo z odprtimi kartami, osebno pa lahko jamčim, da nihče ne bo zvedel tvojega imena, če tega ti ne želiš.

Urednik

Stari avtoplašči

Odpadki civilizacije so povsod v svetu, posebno pa v industrijsko razvitih deželah, problem prve vrste. Nemažen del tega odpadka gre na račun izrabljenih avtoplaščev. Mnogi načini za uničevanje starih plaščev, ki so jih izdelali v zadnjih letih, zaradi visokih stroškov niso prodrli. Izgleda, da je firma Firestone Tire and Rubber Company uspelo razviti postopek, ki je tudi gospodarsko rentabilen. Kot poroča Firestone, so trenutno izdelali v Akronu prve naprave, kjer bodo znanstveniki ta razvit postopek praktično preizkusili. Pri tem gre predvsem za to, da bodo preprečili odvod onesnaženega zraka, ki gre po sežigu sicer v zrak in pridobivali ponovno vredne surovine iz odpadnih plaščev. Zaključene so skupne raziskave, ki jih je financiral Firestone in opravil skupaj z znanstveniki Interior Department's Bureau of Mines in Pittsburgh. Prvi izračuni so pokazali, da lahko pričakujemo pri novem postopku rentabilno poslovanje. Pridobljeni ostanki so trdne oblike in so uporabni za brezdimna goriva, so pa tudi v obliki dragocenih olj in plinov.

Firestonovi tehniki in znanstveniki predvidevajo, da bo nova metoda uspešna in planirajo 10 predelovalnic odpadnih plaščev v ZDA s skupno kapaciteto 100 milj. avtoplaščev na leto. To pomeni, da bo lahko šlo nad polovico celotne proizvodnje iz 1970. leta čez nekaj let v predelavo za dragocene surovine. Obenem bodo ob ameriških avtocestah izginili kupi odpadnih avtoplaščev, ki kvarijo naravo.

In memoriam

V DE avtopnevmatikarni sta živel in delala ter se od nas za vedno poslovila:

BERTONCELJ FRANCKA — BEBA, rojena 4. 3. 1942.

Pred 12. leti je prišla v naše podjetje, drobno, mlado dekle. S svojo pridnostjo in prisrčnostjo je vnašala med nas polno optimizma. Zaradi pridnosti je opravljala različne odgovorne naloge. Kljub veliki veri v boljši jutrišnji dan, ji je zahrbtna bolezen prekinila njen poslednji up — živeti.

Umrli je 13. 2. 1972.

in za nas cena, za katero ni plačila. Pokojni Anton je zaradi sposobnosti in osebnih vrlin opravljal odgovorno nalogo. Z njegovo smrtjo je nastala med nami nenadomestljiva vrzel.

Slovo od dveh dragih prijateljev, ki sta bila del nas ni mogoče napisati. Spomin nanju bo živel v vseh tistih, ki so ju poznali in vedeli za njuna prizadevanja, odpovedovanja in dobroto.

JAKOB BAČAR

Sredi popoldanskega dela se je pri stroju v valjarni II smrtno ponesrečil naš dolgoletni sodelavec Jakob Bačar.

Vesten, priden in potrpečljiv, kakršen je bil Jakob, tudi tistega usodnega popoldneva, ko je delal

Tvoje delo bo ostalo v našem spominu, saj si vlagal svoj trud kar celih 12 let in zato se te bomo vedno s hvaležnostjo spominjali, naj ti bo lahka naša gorenjska gruda, katera je žal mnogo, mnogo prerano postala tvoj poslednji dom.

Sodelavci valjarne II

Tragična smrt REBERGER ANTONA, rojen 14. 12. 1936, je toliko bolj okrutna, ker je prišla iznenada. Umrli je dne 20. 2. 1972.

Izguba dobrega, zanesljivega delavca in sotovariša je za domače